

разючий [3, с. 28].

Висновки. У творчості Василя Шкляра досить активно функціонують з'ясувальні конструкції мовленнєвої діяльності. Визначальною особливістю таких складнопідрядних речень є те, що наявність підрядної частини в них чітко окреслена семантикою опорного слова, а саме – дієслова, що має різні відтінки мовленнєвого процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис : (підручник) / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
2. Олійник Е.В. Семантика та прагматика з'ясувальних складнопідрядних речень : (монографія) / Еліна Олійник. – Донецьк : Юго-Восток, 2010. – 136 с.
3. Шкляр Василь. Ключ : (роман) / Василь Шкляр. – К. : Ast-прес – ДіК-СІ, 1999. – 223 с.

Ольга Вареник,

магістрантка

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **Г.Л.Вусик,**

к.філол.н., доцент (БДПУ)

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСОБІВ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ

Актуальність дослідження мовних репрезентантів української ментальності визначається загальною тенденцією сучасної лінгвістики до антропоцентричного підходу в дослідженні художніх текстів, зумовлена інтересом до вербальної реконструкції національного менталітету в індивідуально- авторській мовній картині світу та потребою наукового опису мовних репрезентантів національної ментальності в текстовій площині українського художнього дискурсу кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Мета дослідження – з'ясувати лексико-семантичні особливості засобів вербалізації української ментальності в художньому дискурсі кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

✓ обґрунтувати теоретико-методологічні засади дослідження категорії етноментальності на матеріалі художнього дискурсу, уточнити зміст і структуру поняття етноментальності через лінгвофілософське осмислення зв'язку мови і мислення, мови і культури;

✓ окреслити зміст поняття «етноментальний компонент» і визначити його місце в семантичній структурі національно маркованого слова;

✓ описати семантичні групи мовних репрезентантів української ментальності з урахуванням їх структурної ієрархії.

Джерельна база дослідження. Фактичним матеріалом роботи є лексеми, що вербалізують українську ментальність, дібрані шляхом суцільної вибірки з художніх текстів кінця ХХ – початку ХХІ століть, а саме із творів Ю. Винничука, В. Шкляра, І. Роздобудько, Ю. Мушкетика, Ю.

Хорунжого.

Етноментальність – спосіб світовідчуття етнічної спільноти, що виражається в системі емоційно-ціннісних орієнтирів, морально-етичних переконань, етнокультурних традицій і мотиваційно-вольових актів, об'єктивованих в категоріях і формах національної мови.

Мовні репрезентанти українських ментальних рис – лінгвокультуреми – схарактеризовано з урахуванням структури етноментальності й за типом лінгвокультурної інформації об'єднано в такі групи: ментально-світоглядні (лінгвоідеологеми, власне лінгвокультуреми – лінгвокультуреми-реалії, символічні лінгвокультуреми, звичаєві, або лінгвокультуреми соціально- національної поведінки), ментально-чуттєві й аксіологічні (ментально- аксіологічні, екзистенційно-аксіологічні лінгвокультуреми).

Зроблені висновки й узагальнення відкривають перспективи вивчення засобів мовної репрезентації національної ментальності в інших, нехудожніх, дискурсивних практиках, дослідження лінгвоментальних категорій і взаємозв'язку з дискурсивною прагматикою текстів різних стилів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Етимологічний словник української мови : [у 7 т.] / [редкол.: О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін.]. – К. : Наук. думка, 1983 – 2006.
2. Мацько Л. І. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту / Л. І. Мацько // Культура слова. – 2011. – № 75. – С. 56–66.
3. Смітюх, В. В. Стрілецький // Україна сакральна : минуле, сьогодення, майбутнє. – Київ : Знання України, 2006. – 36 с. – Режим доступу : <http://www.myslenedrevo.com.ua/uk/Publ/SacralUkraine.html>.

Маргарита Воробйова,

магістрантка 1 курсу

факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **В. О. Юносова,**

к. філол.н., доцент (БДПУ)

СОЦІОЛЕКТИ В СУЧАСНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Соціальні діалекти – це варіанти національної мови, пов'язані з існуванням соціальних груп, об'єднаних певним типом зв'язку [2, с. 20]. Лексичний склад нашої, як і будь-якої іншої, мови містить велику кількість арго, жаргонізмів, сленгових утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей. Упродовж часу, коли наша мова перебувала під впливом тоталітарної системи, визнавався єдиний стандарт літературної мови, поза межами якого перебували жаргонізми – слова, властиві мові певного соціального середовища. Останнім часом поширеним є залучення цієї лексики до мовлення теле- та радіопередач, газет, журналів тощо. Так автори намагаються привернути увагу читачів (або слухачів), надаючи своїм матеріалам відтінок молодіжної розкутості.

Огляд наукової літератури, пов'язаної з соціальними діалектами